
Inledning

Nina Weibull, som i sin avhandling om Lena Cronqvist söker sig fram mellan speglingar, symboler och kropp för att mejsla fram vad som är konstitutivt i Cronqvists måleri under 1980-talet, har på vägen funnit ett citat av Marcilio Ficino, samtida med Botticelli. Vi vill låna citatet för att öppna detta nummer av *Divan* som har som tema *kärlek*. Så här skriver Ficino (i Nina Weibulls översättning):

Det sköna framträder i tre aspekter; en själslig, en kroppslig och en ljudande skönhet. I dessa former kan människan njuta av skönhet, "...och eftersom kärlek är detsamma som begäret att glädjas åt det sköna mätas kärleken genom intellektet, ögat och örat."

Både ögat och intellektet får sitt i mötet med konstnären Mikael Olofssons arbete "Traveller's Companion", en ständigt växande serie teckningar inspirerade bland annat av den klassiska pornografipublikationen Olympia Press. Bland de till dags dato 471 verken har vi gjort ett urval egenartat vackra bilder som stimulerar fantiserandet och därmed tänkandet. Deras fluktuering mellan excess och kontroll, mellan upplösning och stramhet är tänkt som en övergripande kommentar till författarnas olika strategier för att komma till rätta med kärleken. Om detta nu är möjligt. Kanske har Melanie Safka rätt i sin utlämnande sång "I really loved Harold":

Beauty and love are a riddle,
never to answer, but always to try.
And boy, did I try!

Den höviska kärleken mellan fästmän Martha och fästmannen Sigmund pågick så länge att de hann utväxla omkring 900 brev.

Ett av dessa *Brautbriefe* vill vi återge som en inledande hyllning till Freuds 150-årsdag, som senare kommer att ägnas *Divans* nästkommande utgåva.

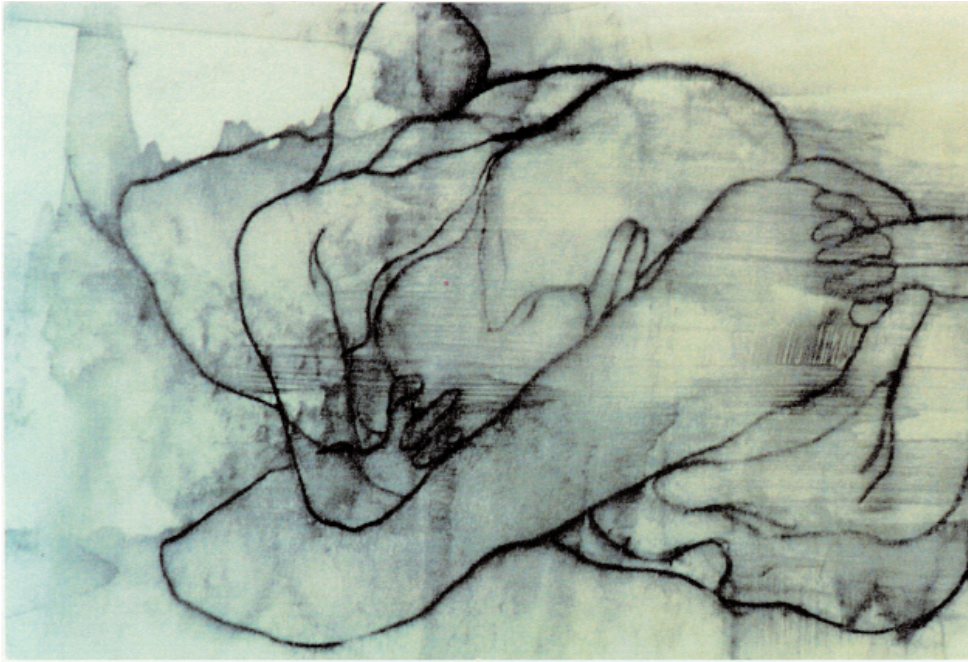
Alain Badiou blir en fascinerande guide genom essensen i vår förändrade syn på sexualiteten under 1900-talet, det sekel som i så mycket högre grad än människor vanligen tänker på faktiskt har präglats av Freuds tänkande. Badiou ger en hyllning till hjälten Freud i sin bok *Le siècle* ur vilken vi översatt ett kapitel till svenska, betitlat "Könets kris"

Kärleken kännetecknas alltid av ambivalens. Vi lockas av den och skräms av den. Hur är den äktenskapliga kärleken möjlig? Finns den? Och vad kan man säga om troheten? Clarence Crafoord anknyter till Badious tänkande kring kärleken som en "tvåhet" när han initierat beskriver kärlekens blindskär och utvecklingsmöjligheter.

"En kärlekshistoria" ger ett perspektiv på kärlek i flydda tider när Ronny Ambjörnsson med utgångspunkt i Aristoteles distinktion mellan kärlek och vänskap undersöker de kärleksprojekt Rousseau iscensätter i Julie och Émile. Aristoteles är också central för Jonathan Lear, filosofen som blev psykoanalytiker. Johan Elmfeldt ger oss ett porträtt av Lear.

Mikael Enckell minns hur han fylld av kärlek och beundran gick sin barndoms gårdskar i spåren. Där väcktes en kärlek till förebilderna som han tycker sig känna igen i den brittiska författarinnan George Eliots liv och verk.

Siri Hustvedt, den amerikanska författarinnan som tidigare presenterats i *Divan*, rannsakar i en stark vacker essä sin egen sårbarhet inför kärleken, en sårbarhet som till slut materialiseras i skrivandet, och Maria Yassa undersöker i en text av kongenialt kortformat kärleksbrevets fenomenologi.

Bilderna i detta nummer är ur Mikael Olofssons svit "Traveller's Companion".
Se hans egen presentation på sidan 30.

I ett nummer som ägnas kärleken kan en psykoanalytisk tidskrift inte förbigå överföringskärleken. Martin S. Bergmann från New York Freudian Society ger oss en handfast vägledning genom Freuds ambivalenta strider med överföringskärleken, som i modern psykoanalys format sig till huvudredskapet för det utsägbara i den psykoanalytiska situationen, kanske det mest verksamma medlet i kuren, ännu idag misstänkliggjort och förtiget.

Så ska även örat uppmuntras! Vad frambringar kärleken för ljud och utrop? Hans Sperber föreslog att språkets urord för könslig samvaro var det glädjerop som utstöttes när urmänniskan gjort ett framsteg. Kanske sa han "knulla, knulla, knulla!" eller använde han urordet "coit" i sitt triumfrop: "Coit, coit, coit!" påfallande likt vårt svenska fågel-läte "kvitt, kvitt, kvitt!" som kanske kan ha innebörden "kom och pippa!" Vi kan tro vad vi vill om denne Sperber, odödliggjort genom denna fotnot hos Freud.

Mindre rakt på sak uttryckte sig Gustaf Fröding fastän vi kan vara övertygade om att han drömde och fantiserade om detsamma kväll som morgon. Sven Milltoft har läst om detta i *Gustaf Fröding och kärleken* av Johan Cullberg.

Vi låter dock avslutningsvis skalden själv komma till tals om ämnet för detta nummer av *Divan*:

Låt oss omfamnade blandas
låt oss förenade andas
alla med alla och man med kvinna,
kvinnor med kvinnor och män med män,
låt oss i famntag förbrinna
låt oss förbrinnande renas,
låt oss omfamnade enas
saligt med Kosmos igen.

(Ur "Daphne" i *Stänk och flikar*, 1896)

Clarence Crafoord
John Swedenmark